

# Receptförskrivning eller rekvisition av läkemedel i öppenvård

## Syfte

De praktiska och ekonomiska konsekvenserna av en läkemedelsordination ska vara lika för alla länsinvånare, oavsett var i länet de bor.

Länets sjukvård ska därför följa nedanstående anvisning när valsituationer uppstår om ett läkemedel ska ordineras via receptförskrivning till patient eller via rekvisition till vårdenheten.

## Omfattning

Denna anvisning gäller för öppenvårdsverksamheter i Norrbotten. Anvisningen gäller inte slutenvård eftersom läkemedel då i normalfallet ska rekvisiteras.

## Roller/Ansvarsfördelning

Ansvar för upprättande och revidering av denna anvisning har Lokal samverkansgrupp (LSG) Läkemedel. Ansvar för besluten har Kunskapsstyrningsrådet och i förekommande fall regionfullmäktige.

## Anvisning

### Öppenvård

I öppenvården ska patienten i normalfallet få ett recept och själv betala för sin läkemedelsbehandling via uthämtning av receptförskrivet läkemedel på apotek. I anvisningen finns undantag till denna hantering som innebär att patienten får ett läkemedel administrerat på eller distribuerat via en vårdenhet.

Nedanstående fem principer gäller för enheter som ordinerar/administrerar läkemedel till patient i öppenvård. Som öppenvård räknas även poliklinisk vård som inte kräver efterföljande övervakning/behandling och därmed inskrivning på vårdenhet.

### Fem principer för anskaffning av läkemedel i öppenvård

Anvisningen är uppdelad i fem principer som utgör till vägledning för vårdenheterna. Läkemedel kan antingen förskrivas på recept som patienten hämtar ut och betalar på apotek eller rekvisiteras till vårdenheten och där administreras/distribueras till patient.

De fem principerna ska tillämpas i hela länet.

#### Princip 1. Receptförskrivning ..... 2

Läkemedel som administreras av patient/ sjukvårdspersonal och ingår i läkemedelsförmånen ..... 2

#### Princip 2. Rekvisition till enheten ..... 2

Läkemedel som del av medicinsk bedömning / behandling..... 2

|                                                                     |          |
|---------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>Princip 3 .....</b>                                              | <b>3</b> |
| Läkemedel inför diagnostisk undersökning eller operation .....      | 3        |
| <b>Princip 4. ....</b>                                              | <b>4</b> |
| Vaccination.....                                                    | 4        |
| <b>Princip 5. ....</b>                                              | <b>4</b> |
| Läkemedel utan läkemedelsförmån – hantering och kostnadsansvar..... | 4        |

## Princip 1. Receptförskrivning

### Läkemedel, inom förmånen, som administreras av patient/ sjukvårdspersonal

**Förutsättningar:** Läkemedlet ingår i läkemedelsförmånen och kan administreras av patienten själv, närstående eller ges med assistans av sjukvårds-/omsorgspersonal.

**Läkemedlet ska förskrivas på recept och hämtas ut på apotek.**

**Kostnadsansvar:** Patienten betalar egenavgift och resterande kostnad inom läkemedelsförmånen bekostas av regionens vårdverksamhet enligt regionens [anvisning för kostnadsansvar för läkemedel](#).

**Undantag från receptförskrivning:** Om regionen har ett upphandlingsavtal som innebär en lägre läkemedelskostnad kan läkemedlet i särskilda fall rekvideras till enheten och där administreras eller lämnas ut till patient. Beslut om dessa undantag tas i Kunskapsstyrningsrådet och finns listade under princip 2.

**Om läkemedlet inte ingår i läkemedelsförmånen:** se princip 5.

## Princip 2. Rekvisition till enheten

### Läkemedel som del av medicinsk bedömning/ behandling ska rekvideras till vårdenheten

**Förutsättningar:** Läkemedel som utgör del av bedömning/behandling vid läkar-eller sjuksköterskebesök och alltid kräver sjukvårdspersonal vid administrering eller distribution. Läkemedlet kan också ha betydligt lägre pris om det rekvideras än om det receptförskrivs, vilket medför att rekvisition ska vara distributionsform. I undantagsfall kan också läkemedlet behöva rekvideras pga att det saknar läkemedelsförmån (se princip 5). Exempel på läkemedel som ska rekvideras finns nedan under rubriken ”Läkemedel om ska beställas/rekvideras”.

**Läkemedlet ska rekvideras till vårdenheten.**

**Kostnadsansvar:** I normalfallet är det rekviderande enhet som ordinerar läkemedlet och har huvudansvar för uppföljning och kostnader. I de fall där annan enhet, än rekviderande enhet, har huvudansvar för ordination och uppföljning, kan kostnadsansvar för läkemedlet ändras och rekviderande enhet kan tillse att fakturan betalas av den enhet som har ansvar för behandlingen. Ett sådant undantagsbeslut om ändrat kostnadsansvar för rekviderade läkemedel måste först tas i Kunskapsstyrningsrådet innan det kan effektueras. Se nedan under rubriken ”Läkemedel om ska beställas/rekvireras” där undantag kostnadsansvar finns listat högst upp.

**Det är viktigt att:**

- samla alla läkemedelsordinationer i LM. Dokumentera ordinationen i VAS/LM som en ordination utan recept (ord\_utan\_rec) för att säkerställa att patienten har en komplett LM
- enheten har en rutin för dokumentation av utlämning/administrering av läkemedel

**Läkemedel som ska beställas/rekvireras till vårdenheten:**

Klicka på länkarna för detaljer nedan

- [infusion immunoglobuliner \(J06BA02\)](#) (undantag kostnadsansvar)
- [leuprorelin \(L02AE02\)](#), [goserelin \(L02AE03\)](#) och [pamorelin \(L02AE04\)](#) vid prostatacancer (undantag kostnadsansvar)
- [infusion pamidronat \(M05BA03\)](#) (undantag kostnadsansvar)
- [infusion Xydalba \(J01XA04\)](#) (undantag kostnadsansvar)
- [infusion zoledronsyra \(M05BA08\)](#)
- injektion kortikosteroid (H02A)
- intra-/eller periartikulärt, injektion lokalanestetika (N01)
- allergener (V01)
- infusion Normosang (B06AB01) som vid akut porfyri ordinerar via medicinklinik och kan administreras under observation på hälsocentral.
- parenteralt järn (B03AC)
- epo-preparaten under B03XA (endast för patienter som får hemdialys på klinik)
- buprenorfin, naloxon och metadon-innehållande läkemedel till patienter inom öppen missbruksvård (LABO).
- [palliativa läkemedel som inte är förmånsbelagda kan paketeras i särskilda trygghetsboxar tillsammans med förmånsbelagda läkemedel](#)

## Princip 3

### Läkemedel inför diagnostisk undersökning eller operation

Läkemedel som inte har annat syfte än att underlätta efterföljande diagnostisk undersökning eller operation, ska kostnadsmässigt ses som en del av

denna. Läkemedlet betalas av den vårdenhet som svarar för undersökningen/operationen.

**Nedanstående läkemedel ska betalas av vårdenheten:**

- Laxermedel o tarmsköljning inför tarmundersökning A06A
- Emla-kräm till barn under 18 år inför operation N01BB20

Beställningsrutin via rekvisition/recept som patient lämnar in på apotek.  
Se fakturaunderlag för [apoteksprodukter S 6](#).

## Princip 4.

### Vaccination

Se Avgiftshandbok för Region Norrbotten, [kapitel 7 Vaccinationer](#).

## Princip 5.

### Läkemedel utan läkemedelsförmån – hantering och kostnadsansvar

TLV, Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket har till uppgift att pröva om ett läkemedel ska subventioneras av samhället och därmed ingå i högkostnadsskyddet, den så kallade läkemedelsförmånen.

Läkemedel som ingår i läkemedelsförmånen har av TLV bedömts kostnadseffektiva och kan receptförskrivas inom läkemedelsförmånen.

**Läkemedel som inte ingår i läkemedelsförmånen gör det av två skäl:**

Antingen har läkemedelsföretaget valt att inte ansöka hos TLV om läkemedelsförmån eller så har TLV avslagit företagets ansökan om läkemedelsförmån till följd av att läkemedlet bedömts som icke kostnadseffektivt.

Utgångspunkten är att detta läkemedel **inte** ska användas. Byte till mer kostnadseffektivt läkemedel bör övervägas. Se TLV's hemsida eller kontakta Läkemedelskommittén för förslag vid övervägande om byte av läkemedel.

I undantagsfall och efter medicinsk bedömning, second opinion från annan enhet, samt godkännande av verksamhetschef kan fortsatt ordination av icke subventionerat läkemedel ske via:

**A. Receptförskrivning:**

Recept förskrivs och patienten hämtar ut läkemedlet på apotek och betalar själv hela kostnaden för läkemedlet.

**B. Beställning/rekvisition:**

Läkemedlet kan beställas/rekvireras till vårdenheten. Läkemedlet betalas av enhet som initialt ordinerat läkemedlet eller har huvudansvar för medicinsk uppföljning av läkemedelsbehandlingen.

Dokumentera i VAS/LM som ord\_utan\_rec för att säkerställa att patienten har en komplett LM.

För att ta reda på om TLV har avslagit subvention för ett läkemedel, ta kontakt med Läkemedelskommittén eller se Tandvårds och läkemedelsförmånsverkets hemsida. <http://www.tlv.se/>

## **Rekommendationer för nya läkemedel med stor ekonomisk påverkan**

### **NT-rådet (Nya terapier)**

NT-rådet beslutar om rekommendationer på samma medicinska grund och etiska plattform som Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV).

[NT-rådet \(nya terapier\) - Janusinfo.se](#)

Läs mer om ordnat införande av nya läkemedel i Region Norrbotten (intern länk): [Ordnat införande nya läkemedel - Insidan \(nll.se\)](#)